

Maanmittauslaitoksen tietotilinpäätös 2020

<p>Julkaisun nimi</p> <p>Maanmittauslaitoksen tietotilinpäätös 2020</p>
<p>Julkaisija, päivämäärä ja asianumero</p> <p>Maanmittauslaitos 11.5.2021, asianumero MML 30171/00 01 00/2021</p>
<p>Toimeksiantaja</p> <p>Maanmittauslaitoksen strategiatimi</p>
<p>Tekijä(t)</p> <p>Holmén Kristian, Korpinen Petri, Mielikäinen Jenni, Myllymäki Tarja, Niskala Maija-Liisa</p>
<p>Avainsanat</p> <p>tietotilinpäätös, tiedonhallinta, tietosuoja, tietoturva, vastuullisuus, toiminnan raportointi</p>
<p>Tiivistelmä</p> <p>Maanmittauslaitoksen vuoden 2020 tietotilinpäätös on Maanmittauslaitoksen johdolle, asiakkaille ja eri sidosryhmille tarkoitettu kuvaus Maanmittauslaitoksen tiedonhallinnan kokonaisuudesta.</p> <p>Tietotilinpäätös on osa Maanmittauslaitoksen vastuullista tiedon hallintaa ja raportointia. Siinä tehdään näkyväksi Maanmittauslaitoksen keskeiset periaatteet ja käytännöt, jotka koskevat vastuullista ja turvallista tietojen käsittelyä ja hyödyntämistä. Hyvään ja avoimeen hallintoon kuuluu huolehtia tietosuojasta ja tietoturvasta. Tiedon merkityksen kasvaessa tietotilinpäätöksen laatiminen on yhä tärkeämpää, ja se on osoitus hyvän hallinnon periaatteiden noudattamisesta.</p> <p>Eri asiantuntijat Maanmittauslaitoksessa ovat koostaneet vuoden 2020 tietotilinpäätöksen. Käsiteltävät tietokokonaisuudet ovat kiinteistö-, huoneisto-, kartta- ja paikka-, tutkimus- sekä arkistotiedot. Asiakkaiden käyttämistä asiointi- ja yhteydenottotavoista sekä Maanmittauslaitoksen eri palveluista luovutetuista tietomääristä esitellään keskeisiä tunnuslukuja. Maanmittauslaitos pyrkii toiminnassaan lisäämään tiedon helppoa saatavuutta, laatua ja ymmärrettävyyttä. Tietotilinpäätöksen lopuksi esitetään arvio nykyisestä tiedonhallinnan tilasta sekä kehittämiskohteista.</p>
<p>Muut tiedot</p>

Sisällysluettelo

1 Johdanto	2
2 Tietotilinpäätöksen tavoite ja rajaukset	2
3 Yleistä tiedon hallinnasta Maanmittauslaitoksessa	3
3.1 Yhtenäinen tiedon hallinta ja menetelmä	3
3.2 Sovellettavat säädökset	4
3.3 Tietojen suojauksen ja luovuttamisen periaatteet	5
3.4 Tietojen käsittelyn seuranta	5
3.5 Turvallisuustyö	5
3.6 Henkilötietojen käsittely	6
3.7 Tietojen käsittelyyn liittyvät pyynnöt	6
3.8 Tiedonhallinnan osaamisen kehittäminen	7
4 Maanmittauslaitoksen tiedonhallinnan kokonaisuudet	8
4.1 Yleistä	8
4.2 Maaomaisuuden hankinta ja kauppahintatiedot	9
4.3 Kiinteistön omistuksen rekisteröinti ja käyttäminen vakuutena	9
4.4 Kiinteistön ulottuvuuden ja oikeuksien selvittäminen	10
4.5 Kiinteistöjen yhteisten alueiden hallinto	11
4.6 Yksityisteiden hallinto	11
4.7 Osakehuoneistojen omistuksen rekisteröinti ja käyttäminen vakuutena	11
4.8 Sijainnin esittäminen	12
4.9 Ilmakuvaus- ja laserkeilaustoiminta	12
4.10 Maastoa kuvaavan tiedon ylläpito	13
4.11 Paikannimet	13
4.12 Osoitetietojen hallinta	13
4.13 Kuntajako ja siihen pohjautuvat muut aluejaot	14
4.14 Paikkatietoaineistojen ja -palvelujen löydettävyys	14
4.15 Arkistoaineistot	14
4.16 Tutkimustiedot	15
4.17 Muita tietoja	15
5 Tietojen luovutus ja palvelut verkossa	16
5.1 Asiointi- ja yhteydenottotavat	16
5.2 Tiedot ja asiointi verkossa	17
5.3 Tiedonsiirron palvelut	17
5.4 Avoin data	18
5.5 Tilastot	18
6 Yhteenveto ja kehittämiskohteet	19

1 Johdanto

Maanmittauslaitos turvaa maanomistuksen ja luototusjärjestelmän ylläpitämällä tietoja kiinteistöistä ja osakehuoneistoista ja huolehtimalla niiden omistuksien rekisteröinnistä ja kiinnityksistä. Lisäksi Maanmittauslaitos ylläpitää maastotietoja ja tuottaa karttoja, ilmakuvia sekä laserkeilausaineistoja koko Suomesta. Maanmittauslaitoksessa tehdään myös kansainvälistä paikkatietoalan tutkimus- ja asiantuntijatyötä.

Maanmittauslaitoksen strategiassa tunnistettuna muutostekijänä on tiedon merkityksen kasvaminen yhteiskunnan eri tasoilla. Tietoa käytetään sähköisten palvelujen pohjana ja samalla tieto on keskeistä esim. tekoälyn ja automaattisten päätöksentekojärjestelmien hyödyntämisessä. Tiedon tulee olla laadukasta, oikea-aikaista ja saatavilla, jotta sitä voidaan käyttää uusien ratkaisujen kehittämisessä ja käyttöönnotossa. Tämä asettaa Maanmittauslaitokselle tarpeen huolehtia tuottamansa ja hallitsemansa tiedon laadusta. Samalla tietoa on käsiteltävä turvallisesti ja sen suojaamisesta on huolehdittava.

Tiedon merkitys toiminnan suunnittelussa, seurannassa ja johtamisessa on myös kasvanut sekä Maanmittauslaitoksessa että yleisemmin yhteiskunnassa. Tietoa hyödynnetään päätöksenteossa yhä enemmän. Tämä asettaa tiedolle entistä suuremman vaatimuksen ajantasaisuudesta ja siitä, että tieto on relevanttia eli oikeaa ja hyödyllistä päätöksiä harkittaessa. Vastuullisena julkisen hallinnon viranomaisena Maanmittauslaitoksella on velvollisuus huolehtia hallitsemansa tiedon saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Tiedon tulee olla tiedon tarvitsijoille hyödyllistä, ja sillä tulee olla vaikuttavuutta käyttäjien näkökulmasta katsottuna.

Maanmittauslaitos kerää henkilötietoja lakisääteisten velvoitteidensa noudattamiseksi ja yleistä etua koskevien tehtävien suorittamiseksi tai Maanmittauslaitokselle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan henkilötietojen käsittelyä koskevia periaatteita ja muita tietosuojalainsäädäntöön perustuvia vaatimuksia. Maanmittauslaitoksen tulee rekisterinpitäjänä osoittaa, että näitä periaatteita ja vaatimuksia noudatetaan Maanmittauslaitoksen toiminnassa.

2 Tietotilinpäätöksen tavoite ja rajaukset

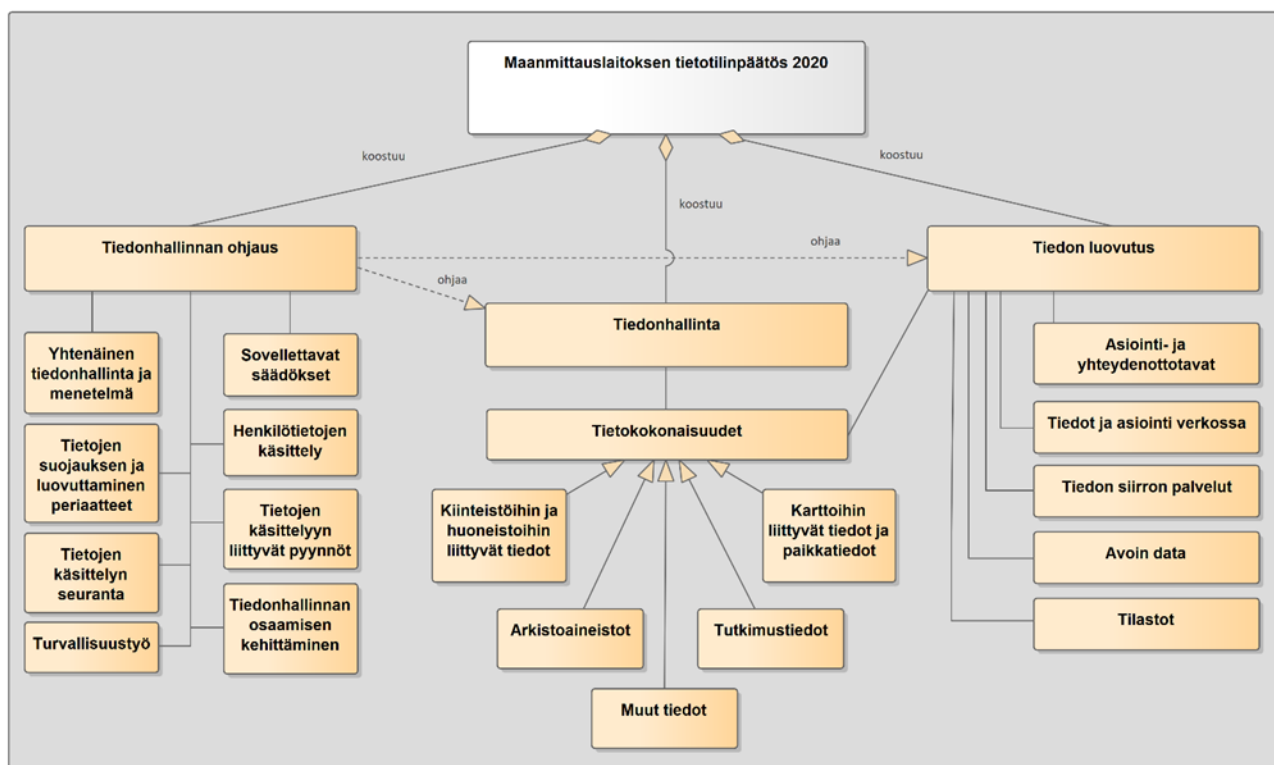
Tietotilinpäätöksen tavoite on antaa Maanmittauslaitoksen tiedonhallinnasta yleiskuva asiakkaille ja sidosryhmille sekä viestiä henkilötietojen käsittelyä koskevien velvoitteiden noudattamisesta Maanmittauslaitoksen toiminnassa. Maanmittauslaitoksessa tietotilinpäätöstä käytetään sisäisesti tietojohdamisen tukena. Se auttaa johtoa valvomaan ja arvioimaan tietojen käsittelyn ja hallinnan nykytilaa ja ohjaamaan resursseja toiminnan kehittämiseen.

Tietotilinpäätös kuvaa yleisellä tasolla oleelliset tiedonhallinnan käytännöt ja menetelmät sekä esittelee Maanmittauslaitoksen tehtävien mukaiset tietojen hallinnan kokonaisuudet, yleisesti perusteet kyseisten tietojen ylläpidolle sekä lyhyesti, miten tietojen hallinta ja luovutus tapahtuu. Lisäksi tietokokonaisuuksista eritellään tärkeimmät tiedot ja joitakin tietojen hallintaa kuvaavia tunnuslukuja vuodelta 2020. Tiedoista kuvataan niiden yhteiskunnallinen tarkoitus ja merkittävyys. Vuoden 2020 aikana levinneen covid-19-pandemian vaikutuksia Maanmittauslaitoksen toimintaan on kuvattu tietotilinpäätöksen yhteenvedossa.

Tietotilinpäätös on osa toiminnan raportointia Maanmittauslaitoksen tilinpäätöksen, vastuullisuusraportin sekä tietosuojavastaavan tilinpäätöksen ohella. Tietotilinpäätös on myös osa tietosuojalainsäädännössä tarkoitettua henkilötietojen käsittelyä koskevien velvoitteiden noudattamiseen liittyvää osoitusvelvollisuutta.

Tietojen sisältöä ja tietokohteiden lukumääriä (mm. kiinteistöjä ja maastotietojen kohteita) ei kuvata tarkemmalla tasolla. Osa tiedonhallinnan menetelmistä ja käytänteistä ei ole turvallisuussyistä myöskään julkista tietoa. Yksityiskohtaisemmin tietotilinpäätöksessä kuvataan tunnuslukuja Maanmittauslaitoksen eri verkkopalveluista ja tietopalveluista. Maanmittauslaitoksen toiminnan tunnusluvut löytyvät vuoden 2020 tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Maanmittauslaitos on myös julkaissut

Maanmittauslaitoksen vuositilastot 2020 -julkaisun, josta löytyy tärkeimpiä toimialaan liittyviä tilasto-tietoja. Maanmittauslaitoksen vuoden 2020 toiminnan vastuullisuudesta on tehty vastuullisuusraportti.

Kuva 1. Maanmittauslaitoksen vuoden 2020 tietotilinpäätöksen sisältö

3 Yleistä tiedon hallinnasta Maanmittauslaitoksessa

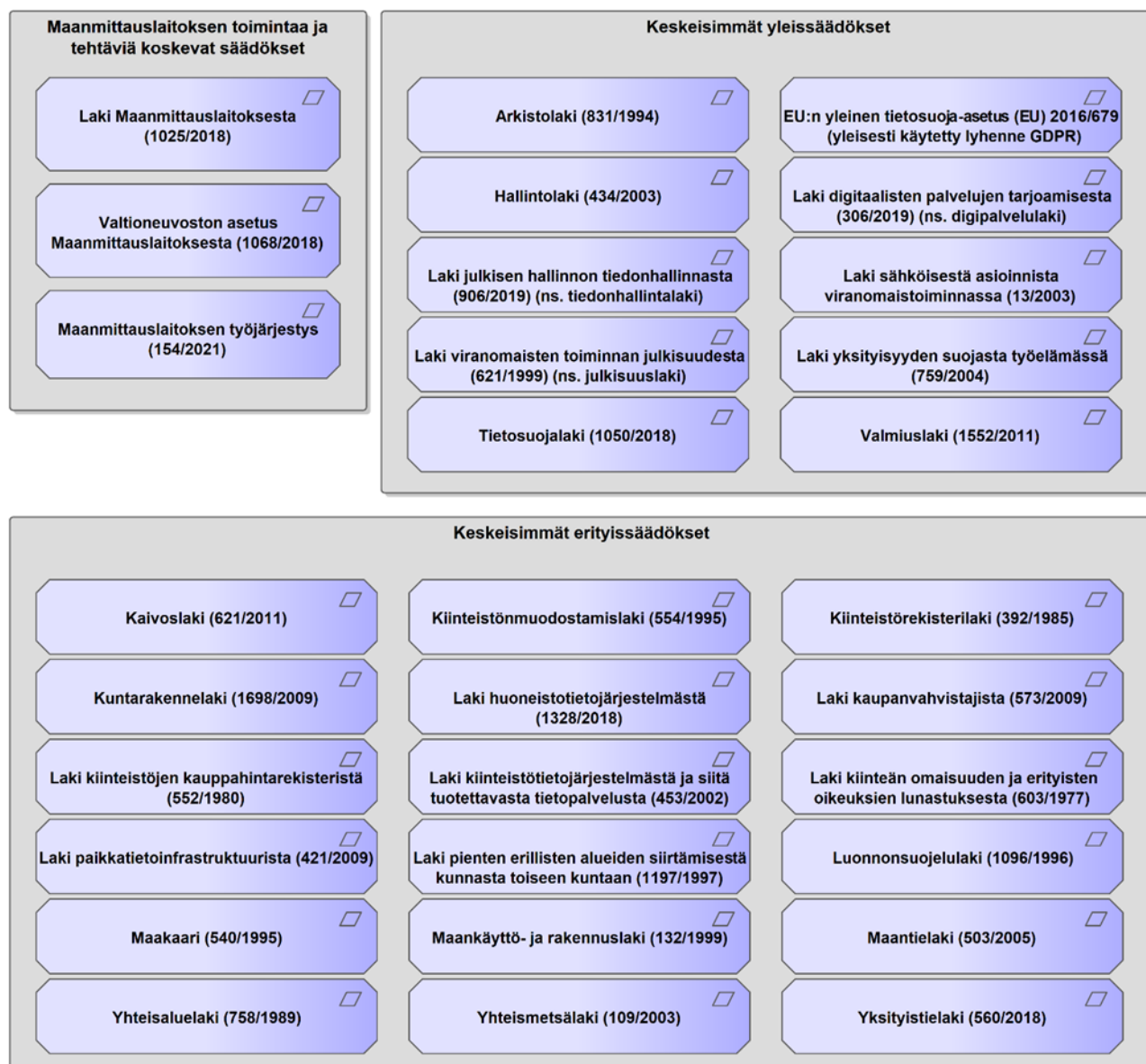
3.1 Yhtenäinen tiedon hallinta ja menetelmä

Kokonaisvaltainen tietojen hallinta edellyttää systemaattista tapaa suunnitella, kehittää ja kuvata tietojen käsittelyyn liittyviä toimintoja. Kokonaisarkkitehtuurimenetelmän avulla tietojen hallintaan liittyvät toiminnot ja niissä hyödynnettävät välineet jäsennetään ja kuvataan yhteisesti ymmärrettävällä ja järjestelmällisellä tavalla.

Maanmittauslaitoksessa kokonaisarkkitehtuurimenetelmän mukaista työtä tukee kokonaisarkkitehtuurin hallintamalli ja -prosessi. Työssä noudatetaan soveltuvin osin kansainvälisesti laajassa käytössä olevaa TOGAF-arkkitehtuuriviitekehystä sekä julkisen hallinnon Kokonaisarkkitehtuurin suunnittelu ja kehittäminen -suositusta (JHS 179). Kokonaisarkkitehtuurimenetelmää hyödynnettiin vuonna 2020 useiden ohjelmien ja projektien kehittämistyössä.

3.2 Sovellettavat säädökset

Maanmittauslaitos noudattaa tietojen käsittelyssä ja tiedonhallinnassa kansallisia ja kansainvälisiä säädöksiä, joista keskeisimmät on esitetty kuvassa 2.

Kuva 2. Maanmittauslaitoksen suorittamaa tietojen käsittelyä ja tiedonhallintaa koskeva keskeinen lainsäädäntö

Vuoden 2020 alussa voimaan tullut tiedonhallintalaki toi muutoksia tiedonhallintaan. Siinä säännelään tiedonhallinnan järjestämistä ja yleistä ohjausta, tietoturvallisuutta, tietoaineistojen muodostamista ja sähköistä luovutustapaa sekä asianhallintaa ja palvelujen tiedonhallintaa.

Vuoden 2020 alussa puhjenneen covid-19-pandemian vuoksi toukokuussa tuli voimaan laki (302/2020) väliaikaisesta menettelystä kiinteistömuodostamislaisissa tarkoitettujen toimituskokousten järjestämisessä. Laki sallii eräissä tilanteissa vuoden 2021 kesäkuun loppuun saakka sähköiset kokoukset kiinteistömuodostamistoimituksissa sekä kiinteistömuodostamisen kirjallisessa menettelyssä.

Kesäkuun alussa tuli voimaan laki maakaaren 7 ja 9 a luvun muuttamisesta (338/2020). Tällä lailla tehtiin eräitä tietosuojalainsäädännöstä johtuvia muutoksia maakaareen.

3.3 Tietojen suojauksen ja luovuttamisen periaatteet

Maanmittauslaitoksessa työskenteleviä noin 1600 henkilöä sitoo julkisuuslaki, jonka perusteella heillä on tietoonsa saamiaan salassa pidettäviä tietoja koskeva salassapitovelvollisuus, vaitiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto. Maanmittauslaitokseen sopimussuhteessa olevien toimittajien kanssa on erikseen sovittu salassapidosta.

Tiedot ja niiden säilyttämiseen sekä käsittelemiseen tarvittavat laitteet sijaitsevat suojatuissa ja valvotuissa tiloissa. Maanmittauslaitoksessa noudatetaan omaa käyttöoikeus- ja pääsynhallintapolitiikkaa sekä käyttöoikeus- ja pääsynhallintaperiaatteita. Lähtökohtana on, että Maanmittauslaitoksen palveluksessa olevilla henkilöillä on pääsy vain työtehtävien suorittamisen kannalta välttämättömiin tietoihin.

Tiedon luovuttamisen osalta tiedonsaantioikeus perustuu aina lainsäädäntöön. Käyttöoikeudet Maanmittauslaitoksen tietoihin perustuvat joko sopimukseen tai asiakassuhteeseen. Julkisuuslain mukaan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ovat pääsääntöisesti julkisia. Salassa pidettävien asiakirjojen osalta on erilliset menettelytavat ja ohjeet. Maanmittauslaitoksen tietopalvelumenettelyn ohje sisältää tietojen luovuttamisen periaatteet ja se julkaistiin vuonna 2020 ulkoisilla verkkosivuilla.

Maanmittauslaitos on sitoutunut tutkimuksen ja tieteen avoimuuden edistämiseen. Maanmittauslaitoksen avoimen tieteen politiikassa on koottu periaatteet ja suositukset avoimelle julkaisemiselle, julkaisujen rinnakkaistallentamiselle sekä tutkimusaineistojen tallentamiselle ja lisensoinnille. Poliitikassaan Maanmittauslaitos suosittelee, että hankkeiden tutkimusaineistot tallennetaan avoimesti aina, kun se on mahdollista Maanmittauslaitoksen sopimusten ja lainsäädännön puitteissa.

3.4 Tietojen käsittelyn seuranta

Maanmittauslaitoksen viranhaltijoiden, työntekijöiden ja konsulttien suorittamaa tietojen käsittelyä organisaation toiminnassa, sovelluksissa, verkoissa ja muussa ympäristössä todennetaan ja valvotaan lokittamalla. Maanmittauslaitoksessa noudatetaan lokipolitiikkaa sekä sitä tarkentavia lokiperiaatteita ja -ohjeita. Ne määrittelevät lokien käsittelyn keskeiset periaatteet, tavoitteet, organisoinnin ja vastuukysymykset sekä ohjeistavat lokien omistajia, sovelluskehittäjiä ja lokien hyödyntäjiä toimimaan lainsäädännön ja Maanmittauslaitoksen periaatteiden mukaisesti. Periaatteet ja ohjeet koskevat soveltuvin osin myös manuaalisia lokeja, ja niissä otetaan kantaa lokien käsittelyyn järjestelmien eri elinkaaren vaiheissa.

Lokitietojen keräämisellä ja lokitietoihin perustuvalla henkilötietojen käsittelyn valvonnalla on mahdollista varmistaa, että henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan tietosuojalainsäädäntöä.

Osana tiedonhallintalain toimeenpanoa on vuoden 2020 aikana selvitetty keskitetyn lokienhallinnan kattavuutta, jotta pystytään varmistumaan, että kaikki lain vaatimat lokitiedot ovat keskitetyn lokienhallinnan piirissä.

3.5 Turvallisuustyö

Turvallisuustyö on Maanmittauslaitoksessa jatkuvaa. Se tukee koko laitoksen toimintaa, kaikkia laitoksen henkilökuntaan kuuluvia ja laitoksen toimeksiannosta työskenteleviä henkilöitä.

Maanmittauslaitoksella on turvallisuuspolitiikka sekä sitä täydentävät kohdekohtaiset politiikat, kuten riskienhallintapolitiikka, sähköpostipolitiikka ja palomuuripolitiikka. Maanmittauslaitoksen turvallisuustyötä ja turvallisuuden kehittämistä ohjaa turvallisuuden hallintamalli. Hallintamalli sisältää turvallisuuden menettelytavat, kuten turvallisuuspoikkeamien ja riskien käsittelytavan. Riskien arviointi sekä jatkuva- ja toipumissuunnitelmien ja turvallisuusauditointien tekeminen ovat keskeinen osa turvallisuuden ylläpitämistä ja kehittämistä.

Henkilöstön turvallisuustietoisuuden kasvu on osaltaan vaikuttanut poikkeamailmoitusten kokonaismäärän lisääntymiseen. Poikkeamalla tarkoitetaan tahallista tai tahatonta tapahtumaa, jonka seurauksena Maanmittauslaitoksen vastuulla olevien tietojen ja palvelujen eheys, luottamuksellisuus tai tarkoituksenmukainen käytettävyys on tai saattaa olla vaarantunut. Vuonna 2020 käsiteltiin 40 turvallisuuspoikkeamaa, joista 23 kohdistui tietoturvallisuuteen ja 11 toimitilaturvallisuuteen. Yksittäisiä poikkeamia oli kuitenkin enemmän, sillä lukuisat häiriöviestit ja puhelut, joita Maanmittauslaitoksen työntekijät ovat saaneet, on kirjattu vain yhdeksi poikkeamaksi. Poikkeamia on havaittu kaikilla turvallisuuden osa-alueilla asiakirjoista verkkomaailmaan. Poikkeamat käsiteltiin organisaation sisäisesti ja tarvittaessa tehtiin muutoksia toimintatapoihin ja turvallisuusohjeistuksiin.

3.6 Henkilötietojen käsittely

Henkilötietojen käsittelyä säännellään EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa, tietosuoja-asetusta täydentävässä ja täsmäntävässä kansallisessa tietosuojalaissa sekä mahdollisesti erityislainsäädännössä. Maanmittauslaitoksen oikeus käsitellä henkilötietoja, kuten luonnollisen henkilö nimi- ja yhteystietoja, perustuu siihen, että henkilötietojen käsittely on tarpeen Maanmittauslaitoksen lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi, Maanmittauslaitokselle kuuluvan yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai Maanmittauslaitokselle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi.

Maanmittauslaitos on rekisterinpitäjänä velvollinen osoittamaan ns. osoitusvelvollisuuden perusteella, että se noudattaa henkilötietojen käsittelyssä tietosuoja-asetukseen perustuvia henkilötietojen käsittelyn periaatteita, kuten käyttötarkoitussidonnaisuuden ja tietojen minimoinnin periaatteita. Esimerkiksi henkilötietojen käsittelytoimissa ja järjestelmissä sekä näiden suunnittelussa ja kehittämisessä tietosuoja huomioidaan kaikissa käsittelyn vaiheissa.

Henkilötietojen käsittelyn ja tietosuoja-asioiden integrointia sekä toiminnan kehittämiseen että sovel-luskehittämiseen jatkettiin eri tavoin vuonna 2020, mm. sisällyttämällä ohjeistusta Maanmittauslaitoksen tietojärjestelmä- ja teknologia-arkkitehtuurien hallintaa varten laadittuun käsikirjaan.

Maanmittauslaitoksen tietosuojavastaava hoitaa lainmukaisia tehtäviä. Näitä tehtäviä ovat muun muassa henkilötietojen käsittelijöiden neuvonta, tietosuojan toteutumisen seuranta sekä yhteydenpito tietosuojavaltuutetun kanssa, joka valvoo henkilötietojen tietoturvaloukkauksia. Tietosuojavastaavan tukena toimii tietosuoja-asiantuntijoista koostuva ryhmä.

Maanmittauslaitos arvioi henkilötietojen käsittelyyn liittyviä tietosuojariskejä ja on tehnyt toimia riskien pienentämiseksi. Tietosuoja-asetus edellyttää, että turvallisuustoimenpiteet suoritetaan riskien arvioinnin pohjalta. Vuonna 2020 täsmennettiin tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin ohjeistusta sekä laadittiin mallipohja tähän tarkoitukseen.

Maanmittauslaitoksessa on käytössä erilliset, henkilötietojen käsittelyä koskevat ehdot, joilla sovi-taan palveluntarjoajien kanssa henkilötietojen käsittelystä. Lisäksi Maanmittauslaitoksen hankinta-ohjeeseen sisältyy erillinen ohje tietosuojavaatimusten huomioon ottamisesta julkisissa hankin-noissa.

Maanmittauslaitoksella on toimintaohjeet henkilötietojen tietoturvaloukkaustilanteisiin. Näiden tilan-teiden tunnistamista ja prosessinmukaista toimintaa sekä henkilötiedon tunnistamista auditointiin vuonna 2020. Vuoden aikana tehtiin myös toinen auditointi, jonka kohteena oli henkilötietojen tieto-suoja-asetuksen mukaisen käsittelyn toteutuminen kiinteistöjen luovutuksen ja omistuksen rekiste-röinnin ylläpitojärjestelmissä.

Maanmittauslaitoksessa todettiin 47 henkilötietojen tietoturvaloukkausta tai sen epäilyä vuonna 2020. Maanmittauslaitos teki rekisterinpitäjänä tietosuojavaltuutetulle 12 ilmoitusta henkilötietojen tietoturvaloukkauksista. 18 henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta ilmoitettiin rekisteröidylle.

3.7 Tietojen käsittelyyn liittyvät pyynnöt

Maanmittauslaitoksen käsittelemät henkilötiedot on ryhmitelty kokonaisuuksiin, joissa henkilötietojen käyttötarkoitus on sama. Kokonaisuuksista on laadittu rekisteröityjen informoimiseksi yhdeksän se-

lostetta, joissa kuvataan tarkemmin henkilötietojen käsittelyä. Ne ovat Maanmittauslaitoksen ulkoisilla verkkosivuilla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Vuonna 2020 selosteissa kuvattuja rekisteröidyn oikeuksia koskevia kohtia tarkennettiin.

Tietosuoja-asetuksen perusteella rekisteröidyllä on oikeus saada pääsy tietoihinsa. Maanmittauslaitokselle tehtiin vuonna 2020 seitsemän tämän oikeuden mukaista tarkastuspyyntöä. Tämän oikeuden toteutumista on edistänyt henkilön mahdollisuus tarkastaa omien kiinteistöjen tiedot Maanmittauslaitoksen tarjoamassa asiointipalvelussa. Muita tietosuoja-asetukseen perustuvia rekisteröidyn oikeuksien käyttämistä koskevia pyyntöjä ei tehty Maanmittauslaitokselle vuonna 2020.

Henkilö voi pyytää tiettyyn Maanmittauslaitoksen pitämään rekisteriin tai tiettyyn Maanmittauslaitoksen hallussa olevaan asiakirjaan sisältyvien yhteystietojensa salassapitoa julkisuuslain perusteella Maanmittauslaitokselta, jos henkilöllä on perusteltu syy epäillä itsensä tai perheensä terveyden tai turvallisuuden tulevan uhatuksi yhteystietojen paljastumisella. Vuonna 2020 ratkaistiin yhteensä 37 yhteystietojen salassapitoa koskevaa pyyntöä. Digi- ja väestötietoviraston myöntämässä turvakielossa olevien henkilöiden tietojen käsittely on ohjeistettu erikseen Maanmittauslaitoksessa.

Henkilö voi tehdä lokiselvityspyynnön Maanmittauslaitokselle, jos hänellä on etuihinsa, oikeuksiinsa tai velvollisuuksiinsa liittyvä perusteltu syy epäillä, että hänen henkilötietojaan on käsitelty ilman lain mukaista perustetta. Lähtökohtaisesti lokitiedot ovat kuitenkin salassa pidettäviä. Maanmittauslaitoksessa käsiteltiin yhteensä kuusi lokiselvityspyyntöä vuonna 2020. Näissä tapauksissa ei havaittu, että henkilötietoja olisi käsitelty ilman lain mukaista perustetta tai muutoin lainvastaisesti.

3.8 Tiedonhallinnan osaamisen kehittäminen

Vuonna 2020 Maanmittauslaitoksessa järjestettiin kuukausittain turvallisuusperehdytystilaisuuksia, joihin osallistui noin 370 henkilöä. Perehdytykset on suunnattu ensisijaisesti uusille työntekijöille. Kaikilta työntekijöiltä edellytetään turvallisuuden verkkokurssin suorittamista hyväksytysti. Kohdennettua turvallisuuskoulutusta järjestettiin eri aihealueista, kuten projektitoiminnasta, asiakirjojen hallinnasta, turvapostin käytöstä, turvallisuuspoikkeamien käsittelystä ja turvallisuusselvitysmenettelystä. Lisäksi järjestettiin Maanmittauslaitokselle työskenteleville konsulteille turvallisuuskoulutusta.

Henkilöstöä koulutettiin tietosuojasta seitsemässä koulutustilaisuudessa. Koulutuksiin osallistui noin 430 henkilöä. Julkishallinnon henkilöstölle tarkoitettu tietosuojan verkkokurssi uudistettiin vuonna 2020 ja sen suorittaminen on pakollinen osa uuden työntekijän perehdyttämistä.

Maanmittauslaitoksen intrassa on aktiivisesti ja säännöllisesti julkaistu tietosuojan ja turvallisuuden tietoutta lisääviä sekä ajankohtaisia asioita käsitteleviä käytännön ohjeita. Viikoittainen TurvaTorstai nimellä julkaistava tiedote julkaistiin 51 kertaa.

Vuonna 2020 Maanmittauslaitos osallistui kahteen valtionhallinnon organisaatioille suunnattuun harjoitukseen. Lokakuussa harjoiteltiin koko viikko erilaisia kybertilanteita ja tuotantotietojen vaarantumista useissa yhtäaikaisissa tilanteissa. Tavoitteena oli parantaa jatkuvuuden hallintaa, viestintää sekä yhteistyötä viranomaisten kanssa. Harjoituksen oppien soveltaminen jatkuu seuraavinakin vuosina. Marraskuussa harjoiteltiin päivä tuotantojärjestelmien tietoturva- ja tietosuojaloukkauksiin sekä sisäiseen kommunikaatioon varautumista ja tilanteiden ratkaisua.

Maanmittauslaitoksen kokonaisarkkitehtuuriosaamista tukevia arkkitehtuuriviitekehyksen (TOGAF) koulutuksia jatkettiin vuonna 2020. Sertifiointeihin tähtääviin koulutuksiin osallistui 5 uutta henkilöä. Yhteensä koulutuksiin on osallistunut noin 50 henkilöä. Johdolle järjestettiin jo edellisenä vuonna koulutus ko. viitekehyksen perusteisiin.

Maanmittauslaitoksen tiivis asiantuntijayhteistyö eri organisaatioiden kanssa on myös osa kouluttautumista. Yhteistyö tietosuoja- ja turvallisuusasioissa jatkui säännöllisenä vuonna 2020.

4 Maanmittauslaitoksen tiedonhallinnan kokonaisuudet

4.1 Yleistä

Maanmittauslaitoksen toimintaa ja tehtäviä ohjaavat lait ja säädökset (kuva 2). Tehtävien hoitaminen edellyttää määriteltyjä vastuita ja toimintaprosesseja, ajantasaisia ohjeita, osaavaa henkilöstä, asianmukaisia työvälineitä ja riittävää valvontaa sekä resursseja edellä mainittujen ylläpitämiseen.

Tässä tietotilinpäätöksessä tiedot esitellään Maanmittauslaitoksen keskeisten tiedonhallinnan tehtävien (kuva 3) pohjalta.

Kuva 3. Maanmittauslaitoksen tiedonhallinnan tehtäviä

Vuoden 2020 alussa voimaan tullut tiedonhallintalaki on tuonut velvoitteita Maanmittauslaitoksen tiedonhallintaan liittyviin tehtäviin. Velvoitteita toteutetaan siirtymäsäännösten aikataulussa. Muun muassa alkuvuodesta 2020 pyydettiin Valtiovarainministeriöltä tiedonhallintalain mukaisia lausuntoja maasto-, osoite- ja huoneistotietojen käsittelyyn liittyvistä kehittämishankkeista ja niiden vaikutuksista muiden toimijoiden tiedonhallintaan. Asiakkaille julkaistiin ennen vuoden vaihdetta julkisuusperiaatteen mukainen ja tiedonhallintalain velvoittama kuvaus Maanmittauslaitoksen asioiden ja tietojen hallinnasta. Vuoden aikana koostettiin myös tiedonhallintalain velvoittama Maanmittauslaitoksen toimintaympäristön kuvaus, joka on ajantasainen ja muuttuva, viraston omaan käyttöön tarkoitettu kuvaus palveluista ja tehtävistä, tiedoista sekä toiminnassa tarvittavista sovelluksista ja ratkaisuista.

4.2 Maaomaisuuden hankinta ja kauppahintatiedot

Maaomaisuuden – kiinteistön, sen määrääalan tai -osan – hankinta ja luovutus tehdään joko yhtäaikaaisesti sopijaosapuolten läsnäollessa tai Maanmittauslaitoksen tarjoamassa kiinteistönvaihdannan verkkopalvelussa. Kaupanvahvistaja tarvitaan hoitamaan tietyt lakisääteiset tehtävät luovutukseen liittyen. Asiakkaille tarjottavassa verkkopalvelussa nuo tehtävät, kuten henkilöiden tunnistaminen, hoidetaan automaattisesti, eikä kaupanvahvistukselle ole tarvetta näissä kiinteistönluovutuksissa.

Maanmittauslaitos ylläpitää luetteloa kaupanvahvistajien henkilö- ja virkatiedoista sekä myöntää lupia muille kuin virkansa puolesta toimiville kaupanvahvistajille. Voimassa olevia lupia oli vuoden 2020 lopussa noin 3 160.

Maanmittauslaitoksen tehtävänä on myös ylläpitää tietoja kiinteistönluovutuksista. Tiedot saadaan sekä kaupanvahvistajien ilmoituksista että verkkopalvelussa annetuista tiedoista. Tietoja ovat

- luovutuksen laji (kauppa, vaihto, lahja, jakosopimus, kiinteistökaupan esisopimus)
- kohteen tiedot
- luovutuksen osapuolet
- muut tiedot, kuten käyttötarkoitus, tiedot rakennustilanteesta ja kaavoituksesta, sijainnista rannassa ja sukulaisuudesta.

Vuonna 2020 kaupanvahvistajat vahvistivat yli 80 000 kiinteistönluovutusta, joista 88 % oli kauppvoja ja 10 % oli lahjoja. Muut luovutukset ovat hyvin harvinaisia. Verkkopalvelussa puolestaan tehtiin vuonna 2020 noin 5 500 luovutusta, joka on reilut 6 % kaikista kiinteistönluovutuksista.

Kauppahintarekisterin tietoja käytetään mm. kiinteistöjen arvioinnissa, yleisessä hintaseurannassa, verotuksessa, maankäytön suunnittelussa ja luotonannossa.

4.3 Kiinteistön omistuksen rekisteröinti ja käyttäminen vakuutena

Maanmittauslaitos huolehtii kiinteistöihin kohdistuvien omistusoikeuksien ja muiden kiinteistön hallintaa koskevien oikeuksien ja rajoitusten rekisteröinnistä. Näitä tietoja ovat

- kiinteistön omistajatiedot (lainhuudot)
- kiinteistöön kohdistuvat kiinnitykset (lainan vakuutena käytettävät sähköiset panttikirjat)
- erityiset oikeudet (esim. vuokraoikeudet ja hallinnanjakosopimukset)
- muistutustiedot (esim. ulosmittaukset).

Vuonna 2020 tehtiin muutoksia noin 360 000 hakemuksen perusteella. Noin 60 000 merkintää tehtiin kirjaamisviranomaisen tai muun viranomaisen aloitteesta. Hakemusten määrässä vuositason ei ole havaittavissa merkittävää vaihtelua. Hakemuksista suurin osa koski kiinteistön omistuksen kirjaamista (32 %), sähköisen panttikirjan siirtoa (31 %) sekä kiinnityksiä ja niiden muutosasioita (27 %). Vähemmän käsiteltiin erityisen oikeuden kirjaamisia, siirtämisistä ja muuttamisista (6 %).

Omistuksen kirjaamisen käsittelyyn kului keskimäärin 40 päivää, kiinnityksen vahvistamiseen 17 päivää ja erityisen oikeuden käsittelyyn 23 päivää.

Maanmittauslaitos on pyrkinyt tehostamaan toimintaansa automatisoimalla prosessejaan sekä tarjoamalla kiinteistönvaihdannan palvelua sekä asiakkaille käyttöliittymän kautta verkkopalveluna että

kiinteistövaihdon toimijoille kuten pankeille ja kiinteistönvälittäjille rajapintapalveluna. Vuoden 2020 kesäkuusta alkaen on kiinteistön omistuksen kirjaamisen haun voinut yhdistää kaupanvahvistajan tekemään kiinteistönluovutusilmoitukseen. Näitä onkin ollut liki 20 % omistuksen kirjaamisen hakemuksista.

Sekä verkko- että rajapintapalvelusta saatavat tiedot mahdollistavat tällä hetkellä automaation selvissä kiinnitysasioissa, joissa hakijalle myönteisen ratkaisun edellytykset ovat olemassa. Edellä mainittujen palvelujen kautta haettiin vuonna 2020 yhteensä noin 128 000 kiinnitysasiaa. Näistä kiinnityksen vahvistamisesta ratkaistiin automaattisesti 59 % ja sähköisen panttikirjan siirroista 95 %. Esimerkiksi pankkien hakemista sähköisten panttikirjojen siirroista tuli vuonna 2020 rajapintapalvelun kautta valtaosa eli 86 %. Valtaosa (yli 70 %) kiinteistöjen ulosmittauksiin liittyvistä merkinnöistä saadaan suoraan viranomaiselta sähköisesti ja ne ratkaistaan automaattisesti.

Maanmittauslaitokselta edellytetään erityistä huolellisuutta tietojen käsittelyssä, koska lainsäädännön perusteella henkilöllä on oikeus luottaa lainhuuto- ja kiinnitysrekisteritietojen oikeellisuuteen. Näiden tietojen hallinnoinnilla ja niihin liittyvillä palveluilla turvataan kansallisen omistus- ja vakuusjärjestelmän toimivuutta.

4.4 Kiinteistön ulottuvuuden ja oikeuksien selvittäminen

Maanmittauslaitos vastaa koko Suomen alueella kiinteistöjen tietojen ylläpitämisestä ja 72 kunnan alueella yhdessä kunnan kanssa. Tiedot syntyvät ja muuttuvat maanmittaustoimituksissa ja viranomaispäätöksillä, joilla voidaan mm. muodostaa uusia kiinteistöjä, muuttaa kiinteistöihin liittyviä oikeuksia tai määrittää kiinteistön ulottuvuuksia.

Vuonna 2020 Maanmittauslaitoksessa suoritettiin noin 17 000 maanmittaustoimitusta ja annettiin noin 2 500 kiinteistörekisterinpitäjän päätöstä. Vastaavasti kunnissa suoritettiin maanmittaustoimituksia vajaa 4 000 kappaletta ja kiinteistörekisterinpitäjän päätöksiä annettiin noin 650. Vajaasta 24 000 vuosittaisesta muutostoimesta Maanmittauslaitoksen osuus oli 83 %.

Maanmittauslaitos huolehtii kiinteistötietojärjestelmän hallinnoinnista. Järjestelmään tallennetaan tietoja kiinteistöistä ja kiinteistöjen ulottuvuudesta. Näitä tietoja ovat

- perustiedot (mm. kiinteistön nimi, tunnus ja pinta-ala sekä viittaukset arkistoihin)
- kiinteistön historiatiedot (ns. muodostumisen tiedot)
- erottamattomat määräalat ja erillisinä luovutetut yhteisalueosuudet
- osuudet yhteisiin alueisiin
- kaava-alueet ja rakennuskiellot
- rasiitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset (mm. kiinteistön tieoikeudet)
- tiedot rekisteriyksikköä koskeneista kiinteistötoimituksista ja viranomaispäätöksistä.

Maanmittauslaitos teki kiinteistön jakamisia lohkomalla noin 12 500, mikä oli 73 % kaikista sen tekemistä maanmittaustoimituksista. Uusia kiinteistöjä muodostetaan eniten lohkomisissa, jotka käynnistyvät yleensä automaattisesti, kun asiakas on saanut rekisteröityä omistusoikeutensa. Lohkomiseen sekä omistusoikeuden rekisteröintiin kuluva yhteenlaskettu keskimääräinen käsittelyaika oli noin 5,9 kuukautta. Muut kiinteistöjen muutokset, esimerkiksi tieoikeuksien perustamiset ja järjestelyt, käynnistyvät asiakkaan hakemuksesta, ja kestoajat vaihtelevat muutosten monimutkaisuuden ja alueen koon mukaan.

Maanmittauslaitoksessa suoritetaan myös yhteiskunnan infrastruktuurihankkeiden vaatimia maanomistukseen liittyviä toimenpiteitä, kuten maantie- ja ratatoimitukset, joissa hankkeen käynnistävä asiakas on usein viranomainen. Maan ja oikeuksien lunastuksiin liittyviä muutostoimia oli käynnissä 312 vuoden 2020 lopussa. Maanomistuksen selkeyttämiseen tähtäävistä toimista oli vuoden lopussa käynnissä 28 uusjakoa. Näissä hankkeet käynnistyvät yleensä maatalouden tehostamistarpeesta.

Vuoden 2020 tammikuussa muodostettiin Suomen ensimmäinen kolmiulotteinen kiinteistö ja vuoden kuluessa rekisteröitiin yhteensä 8 kolmiulotteista kiinteistöä kolmessa eri kunnassa. Vuonna 2018 voimaan tulleet säädösmuutokset mahdollistavat päällekkäisten kiinteistöjen muodostamisen asemakaava-alueilla.

Maanmittauslaitokselta edellytetään erityistä huolellisuutta tietojen käsittelyssä, koska lainsäädännön mukaan henkilöllä on oikeus luottaa kiinteistörekisteritietojen oikeellisuuteen. Kiinteistöjen tietoja on ylläpidetty satoja vuosia, ja siksi vanhimpien tietojen osalta oikeellisuutta ei voida aina taata. Tiedoissa on puutteita, laatueroja ja erilaisista aikaisemmista merkintäkäytännöistä johtuvia sisällöllisiä eroja. Laatua parannetaan jatkuvasti. Vuonna 2020 perusparannettiin reilun 192 000 kiinteistön tietoja, ja erityisesti aikoinaan tekstimuodossa kiinteistöille merkityille tieoikeuksille määritettiin sijainti maastossa.

4.5 Kiinteistöjen yhteisten alueiden hallinto

Yhteinen alue kuuluu kahdelle tai useammalle kiinteistölle yhteisesti. Näiden kiinteistöjen omistajista muodostuu osakaskunta. Maanmittauslaitos ylläpitää

- yhteisten alueiden osakaskiinteistöjen osuuslukuja sekä
- osakaskunnan ilmoittamien yhteyshenkilöiden yhteystietoja.

Yhteismetsät ovat kiinteistön omistajien vapaaehtoisesti perustamia yhteisiä alueita. Yhteismetsillä pyritään vähentämään metsien pirstoutumista ja lisäämään omistuksen kannattavuutta. Maanmittauslaitos huolehtii yhteismetsien alueiden rekisteröinnistä sekä liittää alueita niihin.

Vuoden 2020 lopussa 529 yhteismetsään kuului yhteensä noin 713 000 hehtaaria maa-alueita. Vuoden aikana perustettiin 35 uutta yhteismetsää ja yhteismetsien kokonaispinta-ala kasvoi noin 19 000 hehtaarilla.

Sekä yhteismetsien että muiden yhteisten alueiden tietoja tarvitaan mm. kalastukseen, metsästyseen tai muuhun näiden alueiden käyttöä koskevaan tarkoitukseen.

4.6 Yksityisteiden hallinto

Kiinteistöille rekisteröityjen tieoikeuksien hallinnointia ja tienpitoa varten tieosakkaiden on mahdollista perustaa tiekunta. Maanmittauslaitoksen tehtävänä on pitää yllä tietoja tiekunnista lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa. Tiedot ovat osa kiinteistötietojärjestelmää ja näitä tietoja ovat

- tiekunnan nimi ja tunnus
- mahdolliset säännöt ja yhteyshenkilön tiedot
- luettelo kiinteistöistä, joiden alueella tie kulkee.

Vuonna 2020 Maanmittauslaitos rekisteröi 625 tiekuntien ilmoittamaa päätöstä, joilla muutettiin tiekuntien sääntöjä tai tiekunnan toimihenkilöitä ja ulottuvuustietoja sekä vastaavia. Tiekunta hoitaa itsenäisesti tien osakkaiden ja käyttäjien tietojen hallinnan sekä uusien tieoikeuksien myöntämisen.

Tiekuntien yhteystietoja tarvitsevat muun muassa kunnat, metsäkeskukset, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä kuljetusyrittäjät. Maanmittauslaitos käyttää yhteystietoja mm. maanmittaustoimituksien tiedottamisessa. Tiekuntien tiet palvelevat tavallisesti maa- ja metsätalouden, asutuksen ja loma-asuntojen kuljetustarpeita.

4.7 Osakehuoneistojen omistuksen rekisteröinti ja käyttäminen vakuutena

Huoneistotietojen käsittelyn osalta alkoi vuoden 2019 alussa useamman vuoden kestävä, eri vaiheita sisältävä muutos, jonka kuluessa osakehuoneistojen omistukset ja panttaukset siirtyvät vähitellen sähköisiksi merkinnöiksi ja paperisista osakekirjoista luovutaan. Huoneistotietojärjestelmän ylläpidosta vastaa Maanmittauslaitos.

Maanmittauslaitoksen tehtävänä on jatkossa rekisteröidä osakehuoneistojen omistukset ja panttaukset sekä ylläpitää osakkeiden perusteella hallittavien kohteiden tiedot. Tietoja ovat

- osakehuoneistojen omistajatiedot
- osakehuoneistoon kohdistuvat panttaukset
- luovutuksen ja panttauksen rajoitustiedot (esim. ulosmittaukset, rakentamisvaiheessa ostajaa suojaavat RS-rajoitukset)
- osakeryhmillä hallittavien kohteiden tiedot.

Sähköisen järjestelmän sisältö täydentyy vuosittain. Vuoden 2020 loppuun mennessä sähköisessä järjestelmässä oli noin 4 000 taloyhtiötä, joissa on noin 66 500 osakehuoneistoa. Vuoden 2020 kuussa järjestelmässä oleviin osakehuoneistoihin kohdistui noin 26 000 omistuksen rekisteröintiä, 7 600 rekisteröityä panttausta ja 13 000 rajoituksen merkintää.

Jatkossa sähköisessä muodossa toimiva huoneistojen rekisteröinti ja vakuushallinta mahdollistaa tietojen hyödyntämisen esimerkiksi erilaisissa kaupallisissa, huoneistoihin, asunto-osakeyhtiöihin ja niiden kaupankäyntiin liittyvissä palveluissa.

4.8 Sijainnin esittäminen

Sijainnin yksikäsitteinen esittäminen edellyttää tarkkaa koordinaatti- ja korkeusjärjestelmää. Kansainvälisessä toiminnassa, etenkin navigoinnin ja paikannuksen osalta, edellytetään yhtenäisen ja maailmanlaajuisen, satelliittipaikannusta (GNSS) tukevan järjestelmän käyttöä. Maanmittauslaitoksen tehtävänä on ylläpitää valtakunnallisia koordinaattien, korkeuksien ja painonvoiman vertausjärjestelmiä sekä määrittää näiden vertausjärjestelmien liitokset kansainvälisiin järjestelmiin.

Suomessa käytettävät koordinaatti- ja korkeusjärjestelmät määritetään käytännössä eri tarkkuusluokkiin mitattujen kiintopisteiden avulla. Näitä pisteitä ovat

- ylimmän eli tarkimman luokan pisteet, ns. aktiivipisteet
- alempien tasojen valtakunnalliset taso- ja korkeuskiintopisteet
- painovoimapisteet.

Kiintopisteverkon tarkin luokka käsittää noin 50 kiinteästi asennettua, koko ajan havaintoja välittävää ns. GNSS-tukiasemaa, joista osa on liitetty maailmanlaajuisen ja Euroopan laajuisen vertauskehukseen. Maanmittauslaitoksen kiintopistetiedon hallintajärjestelmässä on noin 100 000 maastoon rakennettua kiintopistettä, joita täydentää yli 100 000 painovoimapistettä.

Maanmittauslaitos ylläpitää koordinaattimuunnosten tekemiseen tarvittavia muunnosmenetelmiä ja niihin liittyviä parametreja, joita tarvitaan esimerkiksi aiemmin eri koordinaattijärjestelmässä mitattujen pisteiden muuntamisessa nykyisin käytössä olevaan koordinaatistoon.

Vertausjärjestelmien ylläpidolla mahdollistetaan kartoitusmittausten ja paikannuksen tarkkuus sekä eri aikoina tehtävien mittausten sopivuus toisiinsa. Kiintopisteitä voidaan käyttää mittausten lähtöpisteinä tai muunnosten tukipisteinä.

4.9 Ilmakuvaus- ja laserkeilaustoiminta

Maanmittauslaitos tuottaa erilaisiin paikka- ja maastotietojen tuotannon ja käytön tarpeisiin aineistoja ilmakuvalla ja laserkeilaamalla. Maanmittauslaitos tuottaa itse aineistoja omalla kalustollaan ja hankkii ilmakuvauksen ja laserkeilauspalveluja. Laserkeilaus on tekniikka, joka tuottaa tarkkaa kolmiulotteista tietoa maanpinnasta, sen muodoista sekä sen päällä olevista kohteista. Keilain tuottaa suuren määrän signaaleja, joita kutsutaan pistepilveksi.

Toiminnassa syntyy digitaalisessa muodossa olevia aineistoja, joista on laskettavissa eri käyttötarkoituksiin muita aineistoja. Näitä ovat

- ilmakuvat, joista johdetaan mm.
 - ortokuvia, jotka ovat mittaustarkoituksiin oikaistuja mittatarkkoja ilmakuvia
 - stereomalleja
- pistepilvet, joista johdetaan mm.
 - automaattisesti- ja stereomalliavusteisesti luokiteltuja pistepilviä
 - digitaalinen korkeusmalli, joka kuvaa maanpinnan korkeutta ruutumuodossa 2 metrin ruutukoossa
 - vinovalovarjoste, joka korostaa maaston muotoja.

Kuvausohjelman mukaisesti suoritettavat ilmakuvaukset kattavat vuosittain yhteensä noin 100 000 neliökilometrin alueen. Koko Suomi tulee kuvattua kolmen vuoden syklissä lukuunottamatta pohjoisinta

lappia, jossa kuvaus sykli on 12 vuotta. Ilmakuvista tuotetut mittatarkat ortokuvat tarjotaan asiakkaille 50 cm:n erotuskyvyllä.

Vuosittain laserkeilataan noin 50 000 neliökilometrin laajuisesti alueita. Koko Suomi tulee laserkeilattua kuuden vuoden syklissä lukuunottamatta pohjoisinta lappia, jossa laserkeilaus sykli on 12 vuotta. Laserkeilausaineiston pistetiheys eli tarkkuus on viisi pistettä neliölle.

Ilmakuvia ja niistä johdettuja aineistoja hyödynnetään maastotietojen päivittämisessä, metsävaratiedon keruussa, peltojen käytön valvonnassa ja useissa suunnittelutehtävissä sekä erilaisissa kartta- ja navigointipalveluissa. Pistepilviaineistoja hyödynnetään myös muun muassa metsävaratiedon keruussa ja monissa infrahankkeissa.

4.10 Maastoa kuvaavan tiedon ylläpito

Maanmittauslaitos vastaa koko Suomen kattavan, maastoa ja sen yksityiskohtia kuvaavan tiedon tuottamisesta. Tietojen ylläpito perustuu pääasiassa kansallisiin ilmakuvauksiin ja laserkeilauksiin ja muilta tiedontuottajilta saatuihin aineistoihin. Tietoja saadaan kunnilta, valtion virastoilta ja muilta toimijoilta. Maastotarkistuksia tehdään ainoastaan kohdennetusti.

Ylläpidettäviä tietoja ovat

- rakennukset ja rakennelmat
- tiestö, rautatiestö ja vesikulkuväylästä
- maasto
- vesistö
- korkeussuhteet
- johtoverkostot
- erityiskäyttöalueet
- suojelukohteet.

Maastoa kuvaavien tietojen ylläpito on jatkuvaa ja siinä hyödynnetään laajaa yhteistyöverkostoa. Vähintään kerran vuodessa päivitettäviä tietoja ovat rakennukset ja rakennelmat, liikenne sekä suojelukohteet. Muut tiedot ajantasaistetaan 3 – 12 vuoden välein kansallisten ilmakuvausten ja laserkeilausten tuottamiin kaukokartoitusaineistoihin pohjautuen.

Maastoa kuvaavia tietoja käytetään usein yhdessä muiden tietojen kanssa lukuisien, eri käyttötarkoituksiin soveltuvien karttatuotteiden valmistukseen ja paikkatietopalvelujen tuottamiseen sekä Maanmittauslaitoksessa että muiden viranomaisten toiminnassa ja kaupallisissa yrityksissä. Tietoja käytetään myös mm. reitinoptimointitehtäviin sekä saavutettavuus- ja kulkukelpoisuusanalyysiin.

4.11 Paikannimet

Maanmittauslaitoksen tehtävänä on ylläpitää tietoja nimetyistä paikoista koko Suomen alueelta yhteistyössä Kotimaisten kielten keskuksen ja Oulun yliopiston kanssa. Tiedoissa on mm. nimetyille paikalle sijainti, luokitus sekä oikea tai suositeltava tapa kirjoittaa paikan nimi tai nimet Suomen virallisilla kielillä. Osa paikannimistä on käytettävissä ns. karttanimistönä.

Vuonna 2020 Suomen paikannimiä oli yli 800 000. Edellisen vuoden aikana otettiin käyttöön tarkennettu ja uudistettu nimettyjen paikkojen luokitus. Paikannimien ylläpito on jatkuvaa.

Paikannimistöä käytetään yhdessä maastotietojen kanssa kartantuotannossa ja paikkatietosovelluksissa sekä runsaasti myös itsenäisinä tietoina mm. viestinnässä ja paikkojen haussa. Nimitietoja voidaan liittää muihin tietoihin esimerkiksi sijainnin avulla.

4.12 Osoitetietojen hallinta

Maanmittauslaitos ylläpitää tiestöön liittyviä osoitetietoja ja saarten sekä muiden tieverkon ulkopuolella olevien alueiden rakennuspaikkojen osoitteita. Osoitetiedot perustuvat kunnan osoitejärjestelmään ja kunnasta saatuihin tietoihin.

Tietoja voidaan käyttää mm. sellaisiin navigoinnin tarkoituksiin, joissa ei ole tarvetta yksikäsitteisesti tunnistaa esimerkiksi yksittäistä rakennusta.

Nykyisin tiestöön liittyvien osoitteiden sijainnit tuotetaan laskennallisesti ja lopputulos on paikoin epä-tarkka. Maanmittauslaitos on aloittanut valtakunnallisen rakennusten ja muiden osoitteella kuvattavien kohteiden tarkan sijainnin hallinnan kehittämisen yhdessä osoitetietoja tuottavien ja käyttävien toimijoiden kanssa.

4.13 Kuntajako ja siihen pohjautuvat muut aluejaot

Maanmittauslaitos ylläpitää kuntarajoja ja niihin perustuvia aluejakoja. Ylläpidettäviä aluejakoja ovat

- kuntien aluetiedot ja niistä johdettavat
- maakuntien rajat
- aluehallintovirastojen rajat
- valtakunnanraja.

Kuntajako muodostetaan kiinteistörajoista ja tuotetaan kunkin vuoden alun tilanteen mukaisesti. Kuntien viralliset rajat ulottuvat merialueella valtakunnanrajaan saakka ja aineisto sisältää myös kuntien maantieteellisesti erillään olevat alueet, ns. enklavit. Aineisto ei sisällä tietoa rantaviivasta. Muiden alueiden rajat sekä eri käyttötarkoituksiin yleistetyt, neljässä eri mittakaavassa käytettäväksi sopivat kuntajakoaineistot tuotetaan tarkan kuntajaon pohjalta.

Kuntien viralliset pinta-alat mm. valtionhallinnon tarpeisiin saadaan tästä aineistosta. Kuntarajoihin perustuvia aluejakoja käytetään esimerkiksi tilastollisen tiedon esittämiseen sekä erilaisten paikkatietojen visualisointiin ja kartantuotantoon.

4.14 Paikkatietoaineistojen ja -palvelujen löydettävyyys

Maanmittauslaitoksen on tarjottava palveluja tukemaan paikkatietoinfrastruktuurin toimivuutta ja yhtenäisyyttä. INSPIRE-direktiivin mukaan EU:n jäsenmaiden on laadittava metatiedot direktiivin piiriin kuuluvista paikkatietoaineistoista ja -palveluista sekä julkaistava ne hakupalvelussa. Maanmittauslaitoksen toteuttama palvelu mahdollistaa paikkatiedon tuottajille metatietojen tallentamisen ja jakelun. Palvelu on käytettävissä myös muiden aineistojen ja palvelujen metatiedoille.

Metatiedot koskevat

- paikkatietoaineistoja, joista kuvataan mm. maantieteellinen ja ajallinen kattavuus, tuotantoprosessi ja saatavuuteen liittyviä rajoituksia
- paikkatietopalveluja, joista kuvataan mm. tarjottavat aineistot ja linkit itse palveluun.

Palvelussa on lähes 300 käyttäjää, jotka edustavat noin 150 organisaatiota. Metatiedot on julkaistu lähes 1 400 paikkatietoaineistolle tai -palvelulle. Niistä kolmasosa ei kuulu direktiivin velvoittamiin tietoihin.

Metatietoja käytetään useissa eri palveluissa sekä Suomessa että Euroopassa. Käyttäjät hyödyntävät metatietoja etsiessään paikkatietoaineistoja tai -palveluja sekä arvioidessaan aineistojen ja palvelujen soveltuvuutta omaan käyttötarkoitukseensa. Euroopan komissio muodostaa metatietojen perusteella vuosittain kullekin jäsenmaalle direktiivin toimeenpanoa koskevat kansalliset seurantaindikaattorit.

4.15 Arkistoaineistot

Maanmittauslaitoksella on sen toiminnan tuloksena syntyvään asiakirjalliseen tietoaaineistoon arkistointivastuu. Lisäksi Maanmittauslaitos on saanut hallinnollisten muutosten seurauksena muiden viranomaisten arkistoja säilytettäväkseen: kirjaamistehtävien siirtyessä Maanmittauslaitoksen vastuulle käräjäoikeuksien kirjaamisarkisto ajalta 1.12.1993 vuoteen 2010 saakka sekä Geodeettisen laitoksen arkisto vuoteen 2014 saakka. Osa Maanmittauslaitoksen hallussa olleista vanhimmissa asiakirjallisista tietoaaineistoista on luovutettu Kansallisarkistoon pysyvään säilytykseen.

Vuonna 2020 Maanmittauslaitoksen arkistokokonaisuudet ovat

- maanmittausarkisto, jossa on maanmittaustehtävien hoidossa syntyviä asiakirjoja ja karttoja
- kirjaamisarkisto, jossa on kirjaamistehtävien hoidossa syntyviä asiakirjoja
- hallintoarkisto, joka muodostuu yleis-, talous- ja henkilöstöhallinnon asiakirjoista
- kartta-arkisto, joka koostuu Maanmittauslaitoksen tuottamista painetuista kartoista, kaava- ja mittausarkistosta sekä ilmakuva-arkistosta
- Geodeettisen laitoksen arkisto

Arkistoja on sekä analogisessa että digitaalisessa muodossa. Vanhoja asiakirjoja ja karttoja digitoidaan sekä järjestelmällisesti että tilausperustaisesti. Uudet asiakirjat ovat syntysähköisiä. Digitaalisessa muodossa olevia tietoja on mahdollista hyödyntää ajasta ja paikasta riippumatta.

Vuonna 2020 Maanmittauslaitoksen hallussa oli noin 15 hyllykilometriä asiakirja-aineistoa ja yli 550 000 erillistä karttaa. Sähköisen arkiston koko on vajaat 400 teratavua.

Maanmittauslaitos käyttää arkistojaan aktiivisesti ja niitä hyödyntävät ammatti- tai virkakäytössä myös kuntaviranomaiset, oikeuslaitos, elinkeino- ja ympäristökeskukset sekä aluehallintoviranomaiset. Yksityissektorilla tiedon tarvisijoita on kiinteistönvälityksessä, siihen liittyvässä pankkitoimessa, maanmittausalan suunnittelu- ja konsulttitoiminnassa sekä metsäsektorilla.

4.16 Tutkimustiedot

Maanmittauslaitos harjoittaa tieteellistä tutkimusta ja julkaisee tutkimustensa tuloksia geodesian, paikannuksen, navigoinnin, geoinformatiikan, kartografian, laserkeilauksen sekä kaukokartoituksen aloilta sekä edistää tutkimusten hyödyntämistä. Useimmissa tutkimusprojekteissa laaditaan tutkimussuunnitelman ohella aineiston hallintasuunnitelma.

Tutkimusprojekteissa syntyy tutkimusaineistoja, kuten mittausdataa, ja tutkimusjulkaisuja, kuten artikkeleja. Maanmittauslaitoksessa syntyy tutkimustietoa ulkopuolisten rahoittajien rahoittamissa tutkimusprojekteissa

- ulkopuolisten rahoittajien rahoittamissa tutkimusprojekteissa
- tilaustutkimuksissa
- Maanmittauslaitoksen sisäisissä kehitysprojekteissa.

Maanmittauslaitoksen tutkimustoiminnasta vuonna 2020 57 % on ulkopuolisten rahoittajien rahoittamaa ja niiden osalta työ toteutetaan rahoittajien määräyksien mukaisesti. Ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavissa projekteissa syntyvät tutkimusaineistot tallennetaan soveltuvin osin avoimesti. Näissä projekteissa syntyvät tutkimusjulkaisut puolestaan ovat pääosin avoimia. Tilaustutkimusten aineistot ja tutkimustulokset ovat suurelta osin salassa pidettäviä. Sisäisten kehitysprojektien aineistot ja tulokset ovat julkisia ja niiden julkaisutavasta päätetään tapauskohtaisesti.

Vuonna 2020 Maanmittauslaitoksessa tutkimustoiminnan perusteella julkaistiin 114 tieteellisesti referoitua julkaisua, 9 muuta tieteellistä julkaisua sekä 40 muuta julkaisua.

Hankkeiden tutkimusaineistoja on tallennettu ja avattu oman tieteenalan kannalta tärkeissä avoimen tieteen kansallisissa tai kansainvälisissä arkistoissa tai tallennuspalveluissa. Tutkimushankkeen ja aineiston julkaisijan on varmistettava, ettei julkaiseminen ole julkisuuslain, EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen, tietosuojalain tai tekijänoikeuslain vastaista tai Maanmittauslaitoksen tutkimussopimusten vastaista.

4.17 Muita tietoja

Maanmittauslaitos huolehtii ja ylläpitää muitakin, erityistarkoituksiin tarpeellisia tietoja ja tietoaaineistoja. Näitä ovat esimerkiksi

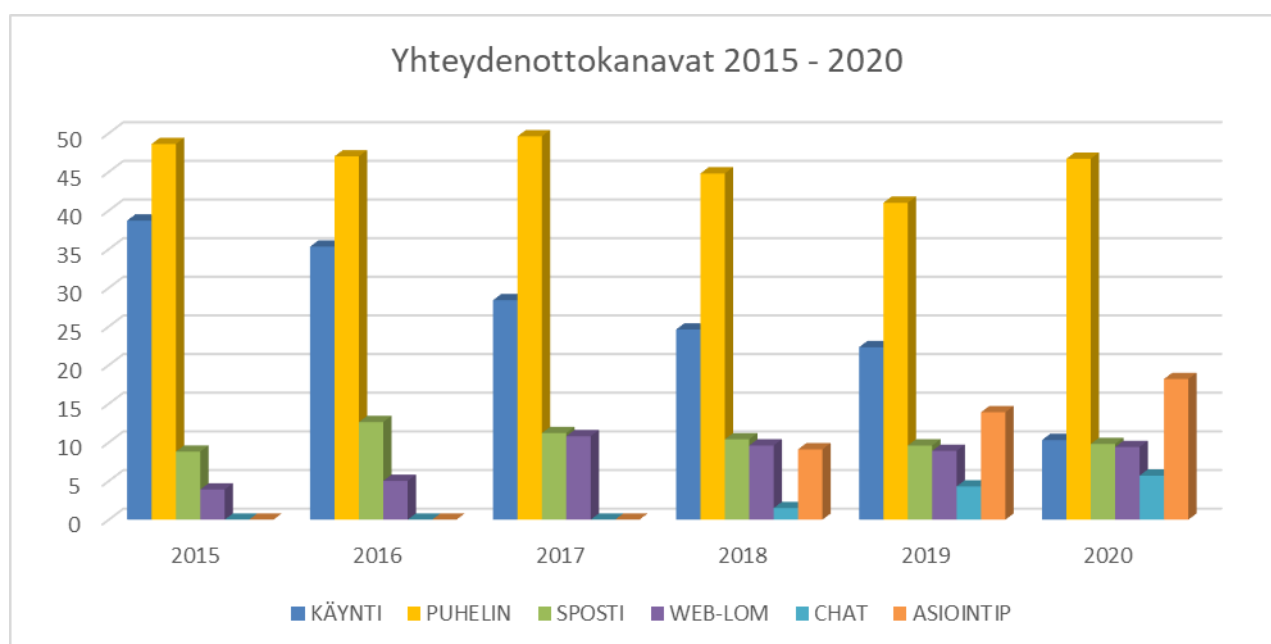
- erilaisten karttalehtijakojen tiedot,
- valtakunnan rajojen tiedot,
- historialliset, erisisältöiset ja eri vuosilta olevat, painetussa muodossa aikoinaan julkaistujen karttojen skannatut aineistot sekä

- kiinteistötehtävien yhteydessä suoritettavien kiinteistöarviointien tukena käytettävät korvaussuositukset ja arviointimenetelmien kuvaukset.

5 Tietojen luovutus ja palvelut verkossa

5.1 Asiointi- ja yhteydenottotavat

Maanmittauslaitoksen asiakaspalvelu sai vuonna 2020 noin 267 000 yhteydenottoa. Se on lähes 20 % enemmän kuin edellisenä vuonna ja määrä on kahden edellisen vuoden aikana kasvanut voimakkaasti. Käyntiasiointien määrä jatkoi laskua ja jopa puolittui edellisestä vuodesta lähinnä covid-19-pandemian vuoksi asetettujen rajoitusten vuoksi. Yhteydenotot muilla tavoilla vastaavasti lisääntyivät. Kuvassa 4 on esitetty muutosta.

Kuva 4. Yhteydenottotavat ja -määrät prosentteina kunkin vuoden yhteydenotoista vuosina 2015-2020

Yhteydenotot vuonna 2020 tapahtuivat

- käyntiasiointina jossain 26 palvelupisteestä (10 % prosenttia yhteydenotoista)
- soittamalla valtakunnalliseen puhelinpalveluun (47 %)
- sähköpostitse tai verkkolomakkeella (19 %)
- Maanmittauslaitoksen asiointipalvelussa itsepalveluna (18 %)
- verkkosivujen kautta chat-palvelussa (6 %).

Maanmittauslaitoksen palvelupisteiden aukioloaikoja ja asiakaspalvelun toimintaa on uudistettu vastaamaan asiakastarpeita. Asiakkaiden käyntiasiointia on entistä useammassa palvelupisteessä voitu keskittää kahdelle tai kolmelle viikonpäivälle aiemman viiden sijaan. Asiakkaiden siirtyessä käyttämään yhä enemmän sähköisiä asiointikanavia on palveluresursseja siirretty käyntiasioinnista puhelinpalvelun, verkkolomakkeiden, sähköpostin sekä chat-palvelun tarjoamiseen. Asiakastytyväisyys on muutoksesta huolimatta pysynyt korkealla tasolla.

Käyntiasiointia palvelupisteissä rajoitettiin aika ajoin covid-19-pandemian pahimmilla levinneisyysalueilla, jolloin tietyt palvelupisteet siirtyivät toimimaan pelkästään ajanvarauksella asiakkaiden ja henkilökunnan terveyden suojelemiseksi.

Verkkoportaalien ja rajapintapalvelujen häiriöttömyys oli huoltokatkot pois lukien 99,9 %. Maanmittauslaitos tukeutuu julkisen hallinnon yhteisen sähköisen asiainnin tukipalveluihin, kuten Suomi.fi-tunnistus ja Suomi.fi-maksaminen. Niiden häiriöt heijastuvat suoraan Maanmittauslaitoksen tunnistusta ja maksamista käyttävien palvelujen saatavuuteen. Vuoden 2020 aikana häiriöt jäivät tältä osin vähäisiksi.

Asiakkaisiin ollaan yhteydessä tai asiakas itse ottaa suoraan yhteyttä muun muassa toimitustuotannon tai kirjaamisasioiden toimeksiantojen hoitamisen yhteydessä. Näiden yhteydenottojen määrää ei tilastoida.

5.2 Tiedot ja asiointi verkossa

Vuoden 2020 aikana Maanmittauslaitoksen ulkoisilla verkkosivuilla vierailtiin yli 7 miljoonaa kertaa, joka on 40 % enemmän kuin vuotta aiemmin, eli keskimäärin 600 000 kävijää kuukaudessa. Noin puolet kävijöistä ohjautui sivuille hakukoneiden kautta ja puolet saapui suoraan sivuille. Mobiilikäytön eli kännykällä tai tabletilla verkkosivuja selaavien osuus on jo reilu kolmannes kaikista sivuvierailuista. Karttapaiikka-verkkopalvelua käytti keskimäärin 19 500 henkilöä joka päivä eli vuonna 2020 oli yli 7 miljoonaa kävijää. Kävijämäärä kasvoi 35 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kiinteistöväihdännän sivujen kävijämäärä kasvoi 38 % johtuen vilkkaasta kiinteistökauppavuodesta.

Maanmittauslaitoksen asiointipalvelun käyttö on kasvanut voimakkaasti. Asiointipalveluun kirjaututtiin vuonna 2020 noin 266 000 kertaa (keskimäärin 730 kirjautumista päivässä). Palvelussa asiakas voi ostaa ja ladata tuotteen (mm. rekisteriote tai -todistus, karttatuloste) välittömästi itselleen. Vuonna 2020 tuotteita ladattiin yli 48 000 kertaa. Lisäksi noin 220 000 henkilöä kävi palvelussa joko katso-massa omia tietojaan tai tutustumassa palveluun.

Viranomaiset ja muut käyttöluvan saaneet toimijat saavat kiinteistöjen omistus-, rasite-, sijainti-, kauppahinta- ym. tietoja kiinteistötietopalvelusta (6,89 miljoonaa tietohakua). Viranomaiset ja ammattimaiset kiinteistötietojen käyttäjät ovat siirtyneet käyntiasioinnista lähes kokonaan verkossa tapahtuvaan omatoimiseen käyttöön.

Toteutuneista kiinteistökaupoista tarjotaan jatkuvasti päivittyvää tilastotietoa avoimessa verkkopalvelussa. Kaupanvahvistajien yhteystiedot ovat myös avoimesti saatavilla Maanmittauslaitoksen ulkoisilla sivuilla.

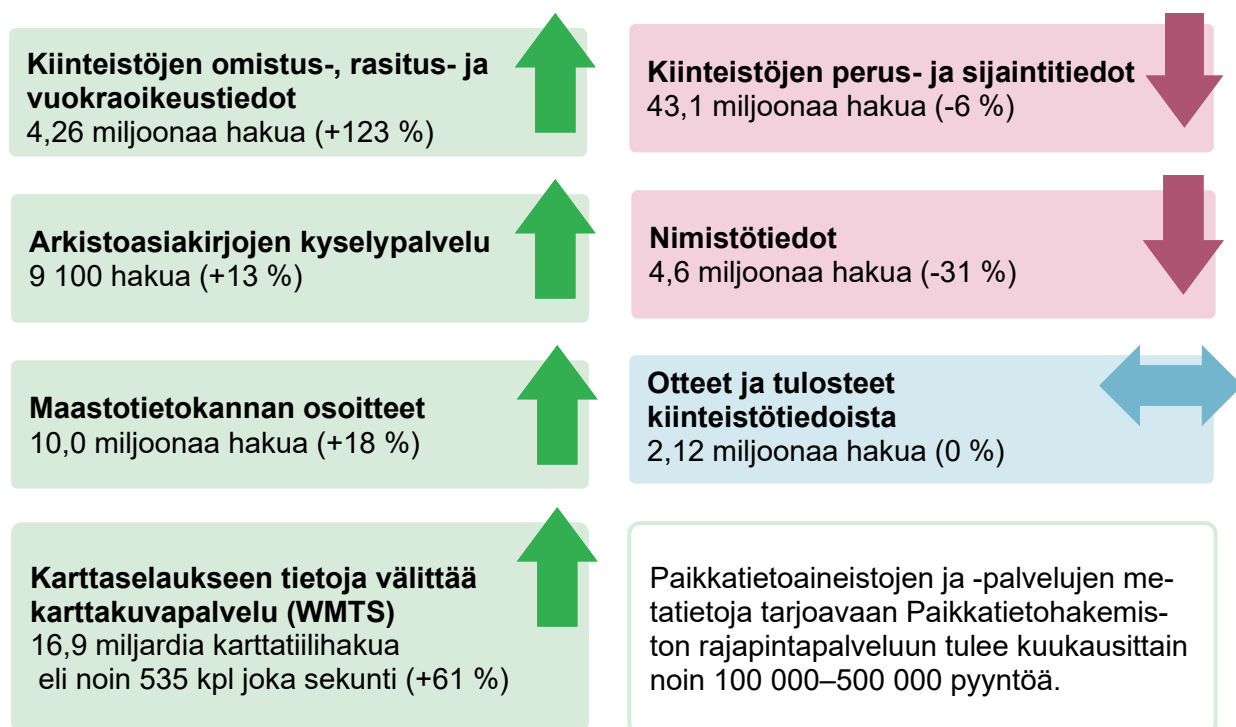
Erityisesti vanhat kartat ovat houkutelleet sivustoille uusia kävijöitä ja niitä tarjoavista palveluista on vuoden 2020 aikana ladattu lähes miljoona tiedostoa. Tarjolla on skannattuna vuosina 1930-1999 painettuja karttoja sekä vanhoja Karjalan alueen karttoja.

5.3 Tiedonsiirron palvelut

Maanmittauslaitos on vuodesta 2004 siirtynyt asteittain tiedonsiirrossa rajapintapalvelujen tarjoamiseen. Näistä palveluista on nykyisin saatavissa lähes kattavasti kiinteistön omistuksen ja sijainnin tietoja, kiinteistötehtäviin liittyvien arkistoitujen asiakirjojen tietoja, maaston tietoja, kiinteistöluovutusten tietoja sekä tietoja muutamista muista Maanmittauslaitoksen vastuulla olevista aineistoista.

Maanmittauslaitos tarjoaa 21 erilaisen rajapintapalvelun kautta 153 erilaista tuotetta. Tuotteet ovat eri käyttötilanteisiin sopivia tiedonsiirron sisältöjä, jotka ovat joko rakenteisia tai valmiiksi muokattuja. Rajapintapalvelut mahdollistavat ajantasaisen tiedon saannin suoraan Maanmittauslaitoksen tietoa-aineistoista. Sopimuskumppanit hyödyntävät näitä palveluja omille asiakkailleen toteuttamissaan palveluissa. Maanmittauslaitos hyödyntää itse omassa tuotantotoiminnassaan samoja rajapintapalveluja, joita se tarjoaa asiakkailleen.

Maanmittauslaitoksen rajapintapalvelujen käyttövolyymit ovat mittavia. Kuvassa 5 on tietojen hakumääriä vuodelta 2020 ja muutoksia edelliseen vuoteen.

Kuva 5. Tietojen hakujen määriä Maanmittauslaitoksen rajapintapalveluissa

Maanmittauslaitos tarjoaa kiinteistöjen ja niiden omistuksen tietojen muutoksista sekä kiinteistöluovutuksista tietoja kunnille, Verohallinnolle, Digi- ja väestötietovirastolle sekä muutamille muille viranomaisille ja toimijoille, jotka lain perustella voivat tietoja saada. Tämä mahdollistaa tietojen ylläpidon näiden toimijoiden omissa järjestelmissä. Tiedon tarvitsija joko noutaa tai saa sopimuksen mukaisesti ennalta määritellyin aikavälein tietoaaineiston Maanmittauslaitoksen palvelusta. Aineistopalvelun kautta tietohakuja oli yli 25 000.

Maanmittauslaitos on toteuttanut kiinteistönvaihdataan liittyviä tiedonsiirron palveluja yhteentoimiviksi mm. pankkien ja kiinteistönvälittäjien käyttämien palvelujen kanssa.

Avoimien aineistojen tiedostopalvelun käyttö kasvoi selvästi. Palveluun tehtiin 30,5 miljoonaa tiedostohakua (+82 %), joilla ladattiin 122 teratavua aineistoja (+48 %). Kappalemääräisesti eniten ladattu aineisto on kiinteistöjaotus (lähes 24 miljoonaa latausta). Aineistomassasta suurin osa on kuitenkin ortoilmakuvia ja laserkeilausaineistoja. Palvelun kautta on tarjolla 68 tuotetta

Maanmittauslaitos tarjoaa julkisen hallinnon yhteisenä tukipalveluna viranomaisille tai julkista tehtävää hoitaville toimijoille mahdollisuutta käyttää karttaa heidän omissa verkkopalveluissaan. Suomi.fi-kartat-palvelun kautta tuli merkittävä osa (noin 1/3) kaikista karttakuvapalvelun (WMTS) pyynnöistä.

5.4 Avoin data

Maanmittauslaitos tarjoaa avoimena datana nimistö- ja maastotietoja, ilma- ja ortokuvia, laserkeilauksella tuotettuja ilmapistepilviä, perus-, maasto-, yleis- ja taustakarttoja, korkeusmalleja, kiintopistetietoja sekä hallinto- ja kiinteistöjaotustietoja ja lisäksi kiinteistökauppojen tilastotietoja. Avoin data on Maanmittauslaitoksen linjauksen mukaan maksutonta asiakkaille, mutta joistakin palveluista saatetaan periä teknistä ylläpitomaksua.

5.5 Tilastot

Maanmittauslaitos julkaisee vuosittain yleistilastojulkaisuna vuositilaston, jossa on kerrottu laitoksen eri toimintasektoreiden vuosittaiset suoritelmäärät. Lisäksi vuositilastossa ovat tiedot kiinteistöjen lu-

kumääristä sekä Suomen kuntien maa- ja meripinta-aloista. Maanmittauslaitoksen vuositilasto kuuluu Suomen virallisen tilaston (SVT) sarjaan, joka on yhteiskunnan kehitystä ja tilaa kuvaavien tilastojen kattava kokoelma. Virallisen tilaston perustiedot ovat maksutta kaikkien käytettävissä.

Lisäksi Maanmittauslaitos tuottaa kiinteistökaupoista tilastotietoa verkkopalveluna, joka sisältää myös Suomen virallisena tilastona kiinteistöjen kauppahintatilaston.

6 Yhteenveto ja kehittämiskohteet

Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen johtuen covid-19-pandemiasta. Maanmittauslaitoksen tiedonhallinnan osalta korostui asiakkaiden tiedonsaannin ja asiointin toimivuus poikkeustilanteessa. Sähköisten palvelukanavien merkitys kasvoi entisestään ja poikkeustilanne lisäsi erityisesti tarvetta kehittää toimintamalleja asiakkaiden palvelemiseksi. Maanmittauslaitoksen sisäisessä toiminnassa poikkeustilanteeseen sopeutumista helpotti se, että monipaikkainen työskentely on ollut mahdollista ja laajasti käytössä jo useiden vuosien ajan. Tästä huolimatta varmistettiin mm. tietojen suojaamisen ja tietoturvan riittävyttä ja toimivuutta muun muassa tarkistamalla sisäisen tiedonhallinnan ohjeistus ja työskentelymallit. Poikkeustila korosti edelleen tarvetta kehittää laitoksen digitaalista työympäristöä. Maanmittauslaitoksen tiedonhallinta ei vaarantunut pandemian vuoksi.

Maanmittauslaitoksen yhtenä strategisena tavoitteena on aktiivinen toimiminen ja vaikuttaminen ekosysteemeissä ja verkostoissa. Maanmittauslaitoksen tiedonhallintaa ja siihen liittyviä prosesseja kehitetään vastaamaan yhteiskunnan ja asiakkaiden muuttuvia tarpeita. Merkittäviltä osin kehittämisen tapahtuu yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Seuraavassa keskeisiä kehittämiskohteita:

- Laajana kehityskokonaisuutena on parhaillaan käynnissä huoneistotietojen hallinnan siirtäminen valtakunnan tasolla digitaalseksi sekä tämän muutoksen mahdollistamien uusien toiminnallisuuden ja tietokokonaisuuksien kehittäminen. Yhteistyössä on mukana runsaasti myös yksityisen sektorin toimijoita.
- Maanmittauslaitos jatkaa yhdessä osoitetietoja tuottavien ja käyttävien toimijoiden kanssa valtakunnallisen rakennusten ja muiden osoitteella paikannettavien kohteiden tarkan sijainnin hallinnan kehittämistä ja tukee osoitetietojärjestelmään liittyvän lainsäädännön laatimista.
- Maastotietojen tuotannon, ylläpidon, yleistyksen ja perusparannuksen prosessien ja työvälineiden kehittäminen jatkuu. Kehittämistä tehdään yhteistyössä kuntien ja muiden tietoja tuottavien toimijoiden sekä tarvitsijoiden kanssa.
- Maanmittauslaitos valmistelee ensimmäistä vastuullisuusohjelmaansa. Ohjelmassa kuvataan, mitä vastuullisuus on Maanmittauslaitoksessa konkreettisella tasolla ja miten sitä kehitetään tulevaisuudessa.
- Maanmittauslaitokselle laaditaan datapolitiikka vuoden 2021 aikana. Datapolitiikan tarve on noussut esille toimintaympäristön hallinnollisten muutosten (muun muassa EU:n yleinen tietosuoja-asetus, tiedonhallintalaki, avoimen data direktiivi ja EU:n datastrategia), laajentuvien asiakastarpeiden, teknologisen kehityksen ja yhtenäisten linjausten tarpeiden vuoksi.
- Maanmittauslaitoksen tietojen luovutuksien palveluissa on käynnissä useita uudistuksia, jotka tulevat näkymään asiakkaille sekä palvelujen avoimuudessa ja hinnoittelussa, tuotteiden ja tietojen sisällöissä että teknisessä toteutuksessa.
- Vuoden 2020 alusta voimaan tullut tiedonhallintalaki velvoittaa Maanmittauslaitoksen tietojen käsittelyä sekä sisäisesti että suhteessa muihin toimijoihin. Maanmittauslaitos on vuoden aikana suunnitellut ja toteuttanut useita lain velvoitteita ja jatkaa siirtymäsäännösten aikataulussa toimintansa kehittämistä.

Maanmittauslaitos jatkaa työtään sekä tiedon käyttäjänä että tiedon tarjoajana sen eteen, että minään toimijan ei tarvitse säilyttää, tallentaa ja ylläpitää toisen organisaation ylläpitämää tietoa itsellään, vaan että käytössä ja tarjolla on aina ajantasainen tieto. Tietojen luovutusten tunnusluvut sekä asiointipalveluissa että tiedon siirron palveluissa osoittavat, että Maanmittauslaitoksen tiedoilla on suuri kysyntä.